

Ben Cristovao

Moje diskografie je solidní duha

Třikrát vyprodal O2 arenu a míří na stadion. Má styl. I na náš rozhovor do centra Prahy přijel stylově – na motorce Harley-Davidson. Když po několika minutách zavírali zahrádku, kde jsme rozhovor načali, bez váhání usedl na nevábnou obrubu kašny poblíž, kde jsme povídání dokončili. Hvězda, které jsou ale hvězdné manýry cizí. K rozklíčování otázky, co na tom Benovi všichni vidí, nám neplánovaně pomohlo i několik kolemjdoucích.

TEXT: PETR ADÁMEK, FOTO: ROMAN ČERNÝ

DĚKUJEME RADIOMUZEJU HUDEBNÍHO KLUBU DOUPĚ ZA POSKYTNUTÍ ZÁZEMÍ PRO FOTOGRAFOVÁNÍ.

Bene, čím se teď momentálně zabýváš?

Začínají nám komplexnější přípravy na koncert v Edenu příští rok. Řešíme výpravu, stage design a všechny tyhle věci. Společně s Nik Tendem jsme vydali EP HRA1 a pozvolna připravuju další EP, které bude zase víc „hudební“, to znamená s kapelou. To je něco, co mě hodně baví.

Colours of Ostrava, foto: Peter Dudek

Zaslechl jsem něco o spolupráci s Richardem Müllerem. O tom mluvíš?

Částečně ano. Richard bude hostovat v jedné skladbě. Já jsem napsal refrén, Ondřej Brzobohatý sloky a Jan P. Muchow udělal hudbu. Hudbu jsme natáčeli v Berlíně, to je krásné místo s neuvěřitelnou energií. Celá tahle věc je

naprostý strop. Richardův hlas zní jako zvon, má v sobě obrovské bohatství, je v něm slyšet celý jeho silný odžitý život. To mi moc imponuje. Udělalo mi velkou radost, když se ozval zpátky, že do toho s námi chce jít.

Přesuňme se do nedávné minulosti, ke tvé poslední sólovce Zvíře. Jak se na ni dnes, s lehkým odstupem, díváš?

Dobrá otázka, takhle jsem nikdy nepřemýšlel. Když udělám album, tak ho řeším akorát po tu dobu, kdy je čerstvé a kdy ho promuju. Po nějaké době jdu dál a věnuju se jinému projektu. Soustředím se zase na jiného Bena.

Tomu rozumím, ale není půl nebo tři čtvrtě roku příliš krátká doba na uzavírání kapitol a otevírání nových?

To je dnešní dobou. Frekvence vydávání nového materiálu se stále zmenšují. S albem jsem spokojenej, podle čísel lidí baví, a když hraju něco naživo, lidi to znají. Vyšly z něj dva obrovské hity, které mi pomohly na festivalech i koncertech a jsou úspěšné taky komerčně. To považuju za úspěch.

S čím jsi vlastně k tvorbě alba přistupoval? Oproti tvé předchozí tvorbě zní hodně jinak.

Otisklo se do něj mé zranění. Urval jsem si rameno a na rok jsem musel přestat sportovat. A když mi pak sundali ortézu, tak mi týden nato ještě prasknul biceps. Já když ztratím možnost sportovat, ztratím disciplínu, tak musím začít fungovat jinak. Potřebuju ze sebe vybit energii, potřebuju se angažovat a být aktivní. V té době se můj producent nastěhoval ke mně do domu, vedle nás se nastěhoval můj kytarista Karol, takže jsem měl na hudbu hodně času i prostoru. Do té

doby jsem až tolik nechodil ven, protože jsem byl buď na tréninku, na závodech, nebo na koncertě. Najednou jsem měl víc času a objevil jsem zase jiný život. Pozoroval jsem, jak lidi fungují a co jsou priority ve společnosti. Nasával jsem pouliční slang, vnímal lidi. Všechno, co jsem nasál, jsem vepsal do Zvířete.

Hodně textů zní, jako by se v tobě probudilo zvíře doslova.

Každý člověk má v sobě zvíře. A každý máme nějaký fiktivní charakter. Nikdy jsem ale nechtěl, aby album zobrazovalo mě, to bych ho nazval třeba „Já, zvíře“ nebo „Byl jsem zvíře“. Ale je to prostě jen Zvíře. Mám rád otevřené významy, nejde o žádné mé přímé doznání. Takové je spíš album, které jsme udělali s Nik Tendem, které jsem zmiňoval. Oproti tomu je Zvíře odvar.

Každý člověk má v sobě zvíře. A každý máme nějaký fiktivní charakter.

Zvířetem sis ale nasadil pro mnoho lidí nečekanou masku zlobivého kluka. Jak moc je real a jak moc jde o stylizaci?

Myslím, že už dřív jsem udělal spoustu tracků, kde jsem nezněl jako Mirek Dušín. Třeba Fckng prblm s Majkem Spiritem nebo Molly s Egem. Je ale pravda, že skladby, které prorazily, byly zrovna ty, které dávaly „good guy vibe“. Možná jsem Zvíře udělal i trochu na truc. Jak stárnu, nechci se škatulkovat, naopak chci sám sobě ukázat, že dokážu psát i jinak. Vlastně se potkalo víc věcí naráz. Měl jsem poblíž partu, ve které jsem se chtěl cítit jako bad guy a možná jsem se chtěl od všeho osvobodit. Prostě – seru na to, chci si dělat, co chci. Šlo mi o svobodu. Protože zvlášť v téhle době je čím dál těžší se svobodně vyjadřovat, tak jsem si to chtěl užít. Za pár let to bude hustý.

V jakém smyslu? Co bude hustý?

Společnost bude citlivější. Jsme velmi rychlí v tom, některé věci nějak označit, vymyslet jim nějaký název a pak je hodit do kolonky „canceled“ nebo jiných, které by v rámci umění měly zůstat nedotčené.

Máš na mysli sexuální objektivizaci ženy? Nedávno jsme se o tom spolu bavili v rozhovoru pro jiné médium a zrovna před pár dny přišel s podobným, i když dost za vlasy přitaženým postojem bulvár. Pravda ale je, že některé texty na Zvířeti tak mohou být vnímány.

Myslel jsem to obecně. Pokud jde

o sexuální objektivizaci, asi myslíš určitá označení holek nebo částí jejich těl v textech. Ale to je prostě pouliční slang, máme tady klubovou scénu, která s tím tímto způsobem pracuje. I ženy navzájem o sobě často takhle mluví. Navíc ženy se sexualizují samy daleko víc, než to dělají muži. Mluví o platformách typu OnlyFans, TikTok nebo na Instagramu. Ony samy moc dobře vědí, proč to dělají. Většinou je to živí. Tak proč se o nich nemůže vyjádřit chlap?

Můžeš mít pravdu, ale čísla sexuálního násilí v naší republice nevyznívají úplně pozitivně a podobné texty k tomu úplně nepřispívají.

Už dřív jsem udělal spoustu tracků, kde jsem nezněl jako Mirek Dušín.

Výrobci počítačových her ale taky nelze zakázat, aby vyráběli hry s násilným obsahem. Že je někdo hraje, přece ještě neznamená, že to bude uvádět do reality, není tam žádná korelace. Je to jen entertainment. I to, co dělám já, je entertainment.

Zmínil jsi, že přijdou horší časy. Proč si to myslíš?

Slyšel jsem, že v USA schválili zákon, kdy na základě textu můžou obvinít, nebo dokonce usvědčit člověka například kvůli drogám.

Něco ve smyslu, když ty zpíváš „Máme tu 4 g a 3 ve vířivce“?

Ano. Konkrétně z tohohle by problém být nemohl, protože tři gramy by byly chápány pro domácí potřebu. Ale na featu v první písničce na albu máme Sergeie Barracudu, který rapuje, že někde nechá kilo a jede dál. A přestože je to jen součást charakteru v rapové muzice, tak

v Americe by z toho mohl být problém, protože touto logikou se doznal, že někde nechal kilogram kokainu.

Mluvíš o charakteru v rapové písni. Takže spíš než skutečný život a svět je vlastně rapování o drogových večírcích trochu macho stylizace a gangsta póza, chápu to správně?

Něco z toho pravda je, něco být nemusí, je na každém, jak to vnímá. Rozhodně se ale nechci tvářit, že tady drogy neexistují, že se to neděje, to bych pak lhal sám sobě. Když jdou mladý lidi pařit, často to funguje právě takhle. Na což se často odkazuje i album s Nik Tendem, na něm je to ještě víc explicitní. Je to vlastně extrémní realismus. Sám jsem byl překvapený, kam se to všechno dostalo. I pro mě bylo šokující, jak moc velká součást života to je. Zároveň je na albu skladba Potim krev, kde říkám: Ok, bylo to takhle a takhle, ale teď jdu od toho. Není to oslava. Naopak vyjadřuju sebezpytování.

Ženy se sexualizují samy daleko víc, než to dělají muži. A moc dobře vědí, proč to dělají.

Zároveň se před mladou generací posluchačů trochu vyvíňuješ, když jakoby sám se sebou vedeš dialog: „OMG, Bene, proč tak sprostě? Sorry, ale pro děti jsem udělal už dost.“

Přesně tak, nechci na sebe brát zodpovědnost za to, jestli budou moje skladby poslouchat děti. Nemůžu ve svých šestatřiceti letech brát ohled třeba na devítileté děti. Některé skladby jsou označeny symbolem „E“ jako „explicit“ a ty můžou třeba na Spotify rodiče svým dětem zakázat v rámci nastavení účtu. Navíc si myslím, že ten slang to docela schoval. S těmi drsnějšími věcmi se mladá děcka neztotožní, protože tomu neporozumí. Jsou napsané

v kódech a děti to nepochopí. „Máme tu 4 g“ prostě není text na první dobrou, devítileté dítě to nepobere. A ani si nemyslím, že by moje texty byly až tak grafické a názorné, aby mohly být chápány jako návod. Je to nepřítel, je to oheň, který rád popisuju a nějakým způsobem s tím pracuju. Chci ukázat i stinnou stránku tohoto života.

Každopádně ses velmi odhalil.

To stoprocentně, ale jsem si jistý, že to bylo potřeba. Sám jsem cítil, že jsem dlouho neukázal žádnou svoji negativní stránku, žádný svůj vnitřní zápas, demona nebo problém. A i tohle období pro mě bylo důležité. Ona to není žádná póza, nejde o nic, čím by se měl člověk chlubit. Nemám z toho nijak dobrý pocit, ale zároveň nechci lidem říkat, že nevím, o co jde, že mě tenhle svět míjí.

Takže album plné parties a radovánek všeho druhu máš za sebou. Co přijde dál?

Víš, když se člověk podívá na moji diskografii, je to solidní duha. Moje tvorba nemá žádný koncept. Jsou to jen zachycené charaktery v určitém roce, někdy i v určitém měsíci mého života. Mně se prostě nálady konstantně mění. Nejvíce jsem vždy upřímný k tomu Benovi, který je zrovna u kormidla. A ten je pokaždé jiný. Hudbu dělám čistě podle toho, jakou mám zrovna náladu. Na druhou stranu máš umělce, třeba Rychlí kluci, kteří si drží svůj styl. Dělají konstantní věci, mají to vypilované zvukově i charakterově. Tohle nejsem já, mně to lítá všemi směry.

Chaotičnost, kterou popisuješ, tě definuje už docela dlouho. Vnímáš jako přednost, nebo naopak jako břemeno, že tě kreativita hází takto z rohu do rohu?

Mám na to různé pohledy. Někdy mě to deptá. Mám dny nebo období, kdy bych si přál, abych byl vystylizovaný a jednotný, jako jsou jiní interpreti. Pak mám zase dny, kdy mám obrovskou radost, že jsem si svoje posluchače tak rozbil, že ode mě nic neočekávají. Nedávno jsem měl malou filozofickou chvíli a došlo mi, že u spousty jiných

umělců se fanoušci těší, až něco vydají, protože vědí, co dostanou. Ve smyslu „těším se, až vyjde nový Viktor Sheen, protože vím, že to bude takový a takový a bude to pecka“. Ale nikdo si neřekne, že se těší, až Ben vydá nové album. To proto, že lidi mají spíš strach, protože jsou v nejistotě. Líbilo se jim nějaké album, ale vědí, že další bude úplně jiné. Kvůli tomu jsem se osvobodil od očekávání, možná jsem si zavřel dveře od

pravidelného fanouškovství v tom smyslu, že by si ke mně fans chodili pro nějaký specifický žánr. Na druhou stranu jsem spouště lidí otevřel oči, přicházela mi spousta pozitivních zpráv, že mě lidi berou jako chameleona, který může člověka chytnout za ruku a ukázat mu jiný styl. Teď Ben s Nik Tendem a za pár měsíců Ben s Richardem Müllerem. Měl bych radost, kdybych mohl lidi hudbou spojovat. A to i za cenu toho, že lidi

budu hudbou spíš překvapovat, než že by se na ni těšili.

Viděl jsem kus dokumentu České televize 13. komnata, kde se proháníš na koloběžce v tričku Iron Maiden. Uděláš někdy metalovou desku?

Rozhodně. Jednu docela tvrdou věc už jsem udělal s kapelou John Wolfhooker, jmenovalo se to Tidal Wave. Strašně mě

V dnešní době je čím dál těžší se svobodně vyjadřovat. Za pár let to bude hustý.

baví zpěvák kapely Martin Čupka a jeho metoda screemů. Bavili jsme se o tom, že by mě to učil. Můj bubeník Michal Mach aka Artbreaker pochází z metalové kapely. Můj kytarista Karol Komenda má zase blízko k rocku, takže jednou to přijde. Nakonec, vyrůstal jsem na Pink Floyd a Aerosmith. Teď zrovna mě začíná bavit jóga, baví mě hudba, která se při józe poslouchá. Líbil se mi jeden dokument o Beatles, kdy Paul McCartney odletěl do Indie, kde strávil nějaký čas a meditoval. Koukal jsem na to a napadlo mě, že jednou musím udělat meditační album. I to snad jednou přijde.

V jedné recenzi před mnoha lety se objevil pohled, že jsi výborný interpret, ale nikdy nebudeš zpěvák. Cítíš se ty sám dnes jako zpěvák?

Stoprocentně. Cítím se jako zpěvák. Jsou samozřejmě různé levely. Jsou lidi, kteří se narodili s darem a nemuseli pro svoje umění zdaleka tolik udělat. Já ano, mám každý den speciální hodiny zpívání, kde trénuju zadní patro, hlasivky a bránici. Říkat někomu, že nebude zpěvák, je nesmysl. To vychází z úst nebo z klavěsnice člověka, který někomu něco nepřeje nebo sám nenašel svůj potenciál a neví, jaké to je, z ničeho vybudovat něco. A hlavně ten dotyčný nechápe, jak zpěv funguje. Zpěv je směsice svalů, intuíce a matematiky v uších. To se bavíme o hudebním sluchu a intonaci. A to všechno se dá naučit. Matěje Rupperta taky kritizovali. Kdysi jsme začali chodit ke stejné učitelce, paní Hance Peckové. Dřív ze sebe stěžil vydal hlásku, opravdu to nebylo dobré. A dneska je z něj výborný zpěvák, který zazpívá i operetu. A nejde jen o zpěv. Z mnoha dalších lidí, které okolí podceňovalo, se často staly velké hvězdy. Usainu Boltovi třeba říkali, že nikdy nebude běžet, protože má skoliózu a špatnou páteř.

Největší úspěch? Dokázat lidem trefit zase odjinud a dosáhnout toho, aby si zpívali novou věc, kterou jsem vymyslel.

Další citace, tentokrát tvůj deset let starý text: „Sebevědomí je moje neprůstřelná vesta. Je třeba makat naplno, je třeba občas nespát. Ale jednou budu TOP, mamí, nebudu jeden ze sta.“ A povedlo se, přinejmenším pohledem tří zaplněných O2 aren ve čtyřech letech a čísel poslechovosti. Čemu za tento úspěch vděčíš?

Jsem rád, že poukazuješ zrovna na tenhle text. To byla právě cesta k úspěchu. Neposlouchat lidi. Já jsem byl zvyklý na to, číst neustále negativní komentáře. Vylezl jsem ze soutěže, ve které jsem neuměl zpívat, a dostával jsem na prdel. Tehdy byly na YT dislajky a já dostával nejvíc hejtů. Pravidelně mi lidi psali, že neumím zpívat, že kurvím češtinu, že všechno ničím, že do roka skončím, že po mně pes neštěkne. Neustále mi chodily zprávy, ať se na to vyseru. Tím chci říct, že tohle všechno mě živilo, hnalo, dělalo mi to dobře. Vlastně mě to motivovalo. Chtěl jsem lidem dokázat, že to tak není. Ne že by to byl hnací motor, to zas ne. Ale chtěl jsem sám sobě dokázat, že něco dokážu. A uvědomil jsem si, že aby se to povedlo, budu tomu muset dát život.

Takže klíčovým faktorem byla podle tebe pracovitost?

Nikdy jsem to nevzdal. Takže asi rozhodnutí.

Z posledního alba hodně zatrendoval song Nemusim nic. Jedna z věcí, které vím, že nemusíš, je řídit na koncerty. I když jedeš něco točit do zahraničí do studia, máš řidiče, který tě odveze, abys mohl odpočívat nebo relaxovat. Je třeba tohle jedna z věcí, které mají úspěšní umělci společné?

V tom songu je vyřčené, že jsem hodně makal. A cokoliv dělám, dělám proto, že to chci dělat. Ne pro peníze, ale pro radost ze hry, pro radost ze života, pro radost z toho, když jsem na stagi a lidi to znají. Největší motivace je udělat další hit, který nebude stejný jako ten předchozí. Baví mě, když dokážu ty lidi znovu trefit, aby si zpívali novou písničku. To je nejvíc, to je ta nejkrásnější věc. Dokázat lidem trefit zase odjinud

Koncert v O2 areně, foto: Tereza Slowiková

Koncert v O2 areně, foto: Tereza Slowiková

a dosáhnout toho, aby si zpívali novou věc, kterou jsem vymyslel. To je pro mě největší úspěch. Líbilo se mi, co říkal v jednom rozhovoru Rick Rubin...

V tu chvíli k nám krátce po sobě přicházejí dvě dvojice – dvě dívky a poté pár, kluk s holkou. Postupně chtějí s Benem fotku, a zatímco se s ním fotí, improvizovaně se jich ptám na jejich nejoblíbenější Benovu skladbu.

Fanyнка 1: Kolotoč
Fanyнка 2: Postel
Fanoušek: Bomby
Fanyнка 3: Nemusim nic

Zajímavý vzorek, co myslíš?

Vidíš, Postel je absolutní ploužák. Bomby, to je zase nostalgie. Ten týpek bude poslouchat Ektora nebo Nik Tenda a Bomby jsou něco, na čem vyrůstal deset let zpátky, a je to pro něj nostalgie a prdel. Nemusim nic, to zas byla nějaká

sportovkyně, která si to dává při tréninku. Hrozně mě baví, jak každého baví něco jiného.

Bomby už ti samotnému trochu vadí, nemám pravdu?

Dřív ano, ale teď je hraju naživo s kapelou a tím svým metalovým bubeníkem, takže mě to zase chytlo.

Nakousl jsi něco s Rickem Rubinem.

No jasně. Nějaká kapela se ho ptala, co udělat, aby jejich tvorba fungovala. A on na to, že lidi nevědí, co bude fungovat, nevědí, co mají vlastně rádi, než to slyší. A ty jsi tu od toho, abys jim to ukázal. On vlastně říká, aby ses nesnažil dělat hudbu tak, aby se lidem líbila, ale věřil své intuici. To mi utkvělo v hlavě. ☒

Majáles Hradec Králové, foto: Petr Klapper

